

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

06 червня 2022 року

Справа №200/18692/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд в складі головуючого судді Кониченка Олега Миколайовича, розглянувши в спрощеному позовному провадженні без повідомлення (виклику) сторін адміністративну справу за позовом

Ломакіної Тетяни Григорівни (Донецька область, м. Маріуполь, вул. Гагаріна, буд. 150А)

до Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради (87555, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Миру, буд. 70)

про визнання дій протиправними, стягнення коштів, зобов'язання вчинити певні дії

ВСТАНОВИВ:

Позивач, Ломакіна Тетяна Григорівна, звернулась до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради, в якому просила суд:

- визнати дії Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо не здійснення Ломакіної Т.Г. виплат заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня 2020 та 2021 років, як учаснику бойових дій не законними;

- стягнути з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік, у розмірі 6800 (шість тисяч вісімсот) грн. 00 коп., на користь Ломакіної Тетяни Григорівни, як учаснику бойових дій;

- стягнути з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської Ради заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік, у розмірі - 7354 (сім тисяч триста п'ятдесят чотири) грн. 00 коп., на користь Ломакіної Тетяни Григорівни, як учаснику бойових дій.

28 грудня 2021 року ухвалою суду в задоволенні клопотання позивача про поновлення строку звернення до суду з позовною заявою відмовлено, позовну заяву в частині позовних вимог про: визнання дій Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської Ради щодо не здійснення Ломакіної Т.Г. виплат заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня 2020 року, як учаснику бойових дій не законними; стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської Ради заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік, у розмірі 6800 (шість тисяч вісімсот) грн. 00 коп., на користь Ломакіної Тетяни Григорівни, як учаснику бойових дій – залишено без руху та надано позивачу строк не більше десяти днів з дня отримання ухвали про залишення позовної заяви без руху на усунення недоліків позовної заяви, шляхом надання заяви про поновлення строку звернення до суду з позовною заявою та докази поважності

причин його пропуску.

17 січня 2021 року до суду від позивача надійшли додаткові пояснення по справі щодо поновлення строку звернення до суду з позовною заявою.

17 січня 2021 року ухвалою суду позовну заяву Ломакіної Тетяни Григорівни до Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради про визнання бездіяльності протиправною, стягнення коштів, зобов'язання вчинити певні дії в частині позовних вимог про: визнання дій Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської Ради щодо не здійснення Ломакіної Т.Г. виплат заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня 2020 року, як учаснику бойових дій не законними; стягнення з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської Ради заборгованість щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік, у розмірі 6800 (шість тисяч вісімсот) грн. 00 коп., на користь Ломакіної Тетяни Григорівни, як учаснику бойових дій - повернуто позивачу.

17 січня 2022 року судом відкрито провадження в адміністративній справі в порядку прощеного позовного провадження без повідомленням (виклику) сторін в частині решти позовних вимог.

10 січня 2022 року від представника позивача до суду надійшли додаткові пояснення по справі щодо укладення позивачем шлюбу та зміни прізвища з «Ломакіна» на «Гришман».

Відповідач відзиву на адміністративний позов до суду не надав.

Відповідно до приписів ч. 4 ст. 159 КАС України, подання заяв по суті справи є правом учасників справи. Неподання суб'єктом владних повноважень відзиву на позов без поважних причин може бути кваліфіковано судом як визнання позову.

Згідно положень ч. 6 ст. 162 КАС України, у разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин суд вирішує справу за наявними матеріалами.

Дослідивши матеріали адміністративної справи суд дійшов висновку про їх достатність для вирішення адміністративного спору.

Суд дослідивши подані матеріали справи встановив наступне.

Позивач, Гришман (Ломакіна) Тетяна Григорівна, 07 червня 1982 року народження, є громадянином України, про що свідчить паспорт громадянина України №007212657, РНОКПП 3010804864, місце реєстрації: Донецька область, Маріупольський район, м. Маріуполь, вул. Гагаріна, буд. 150А.

Позивач має статус учасника бойових дій, що підтверджується посвідченням серії УБД №010885 від 07.05.2015 року, виданим Східним регіональним управлінням Державної прикордонної служби України.

Згідно наданого представником позивача свідоцтва про шлюб серія І-НО№ 572861 від 06.11.2021 року, Ломакіна Т.Г. уклала шлюб з Гришман І.Д., прізвище дружини після укладення шлюбу «Гришман».

В обґрунтування адміністративного позову представник позивача зазначила, що відповідно до Закону № 3351-ХІІ щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірах, які визначаються Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

24 листопада 2021 року представник позивача звернулася до відповідача з заявою щодо виплати їй разової грошової допомоги у повному розмірі, а саме в розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Листом від 01.12.2021р. за № 56.3.2-39683-56.1 відповідач повідомив, що на підставі списків, наданих Донецьким прикордонним загоном Державної прикордонної служби України, в яких зазначено суму нарахування у розмірі 1491,00 грн, Ломакіній Т.Г. була нарахована спірна допомога, кошти були перераховані відповідачем на спеціальний рахунок Військової частини 9937 для подальшого зарахування на її особистий рахунок.

Позивач вважає дії відповідача щодо виплати їй спірної грошової допомоги у розмірі меншому ніж 5 мінімальних пенсій за віком протиправними.

Відповідач – Департамент соціального захисту населення Маріупольської міської ради, зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань за кодом ЄДРПОУ 41336065, адреса зареєстрованого місцезнаходження: 87500, Донецька обл., м. Маріуполь, пр. Миру, будинок 70, організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування.

Згідно ст. 77 Кодексу адміністративного судочинства, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

В адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

У таких справах суб'єкт владних повноважень не може посилається на докази, які не були покладені в основу оскаржуваного рішення, за винятком випадків, коли він доведе, що ним було вжито всіх можливих заходів для їх отримання до прийняття оскаржуваного рішення, але вони не були отримані з незалежних від нього причин.

Отже, обставини справи щодо виплати позивачу щорічної грошової допомоги до 5 травня як учаснику бойових дій у 2021 році у розмірі 1491,00 грн, а не у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком, відповідачем не спростовано, що підтверджується відповідними доказами, а тому не викликає у суду обґрунтованого сумніву щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання, що відповідно до ч. 1 ст. 78 Кодексу адміністративного судочинства, є підставою для звільнення від доказування.

Вирішуючи спірні правовідносини суд виходив з наступного.

Згідно ч. 2 ст. 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" №3551-ХІІ від 22 жовтня 1993 року (далі - Закон №3551-ХІІ), визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них.

Відповідно до ч. 5 ст. 12 Закону №3551-ХІІ (в редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 25 грудня 1998 року №367-ХІV) щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Підпунктом "б" підпункту 1 пункту 20 розділу II "Внесення змін до деяких законодавчих актів України" Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" №107-VI від 28 грудня 2007 року (набрав чинності 01 січня 2008 року) статтю 12 частину 5 Закону України №3551-ХІІ викладено у такій редакції: "Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України".

Рішенням Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року №10рп/2008 визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), зокрема, положення підпункту "б" підпункту 1 пункту 20 розділу II "Внесення змін до деяких законодавчих актів України" Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" №107-VI від 28 грудня 2007 року.

Законом України від 28 грудня 2014 року №79-VIII "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" (набрав чинності 01 січня 2015

року) розділ VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України доповнено пунктом 26, яким встановлено, що норми і положення, зокрема статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Для забезпечення виконання цих приписів Бюджетного кодексу України та з метою забезпечення виплати разової грошової допомоги ветеранам війни, особам, на яких поширюється дія Законів України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" і "Про жертви нацистських переслідувань", Кабінетом Міністрів України щороку приймалися відповідні щодо окремого бюджетного року постанови, а саме: №147 від 31 березня 2015 року, №141 від 02 березня 2016 року, №233 від 05 квітня 2017 року, №170 від 14 березня 2018 року, №237 від 20 березня 2019 року, №112 від 19 лютого 2020 року та від 08.04.2021 року №325 якими визначався, у тому числі, розмір та порядок виплати разової грошової допомоги учасникам бойових дій.

Відтак, у постанові Кабінету Міністрів України "Деякі питання виплати у 2021 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" і "Про жертви нацистських переслідувань" №325 від 08 квітня 2021 року визначено, що разова грошова допомога до 5 травня у 2021 році виплачується учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їх батьків в розмірі 1491 грн.

Поряд з цим, рішенням Конституційного Суду України від 27 лютого 2020 року №3-р/2020 у справі №1-247/2018(3393/18) визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), окреме положення пункту 26 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №45, ст. 425) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

У цьому ж рішенні зазначено, що окреме положення пункту 26 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №45, ст. 425) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, визнане неконституційним, втрачає чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього рішення.

Таким чином, з 28 лютого 2020 року норми і положення, зокрема статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", не застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Таким чином, з 28 лютого 2020 року застосовуються положення статті 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" в редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 25 грудня 1998 року №367-XIV (з урахуванням рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року №10рп/2008), а саме: щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти

мінімальних пенсій за віком.

Стаття 1 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" №1058-IV від 09 липня 2003 року визначає, що мінімальна пенсія - це державна соціальна гарантія, розмір якої визначається цим Законом.

Відповідно до статті 28 частини 1 вказаного Закону мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

Статтею 7 Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" встановлено у 2021 році прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2021 року - 1769 гривень.

Таким чином, розмір щорічної разової грошової допомоги учасникам бойових дій до 5 травня у 2021 році становить 8845 грн (1769 грн x 5).

З огляду на те, що разову грошову допомогу позивачу виплачено у розмірі, меншому ніж передбачено ч. 5 ст. 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", суд дійшов висновку про порушення прав позивача на отримання такої допомоги у належному розмірі, тому дії відповідача щодо виплати позивачу щорічної разової грошової допомоги до 05 травня за 2021 рік в розмірі меншому ніж п'ять мінімальних пенсій за віком є протиправними.

Такий висновок суду кореспондує правовій позиції викладеній у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 29.09.2020 року по справі №440/2722/20 (залишена без змін постановою Великої Палати Верховного Суду від 13.01.2021 року), що є зразковим рішенням для справ, у яких предметом спору є оскарження дій (бездіяльності) органу, уповноваженого здійснювати виплату разової щорічної грошової допомоги до 5 травня (Управління соціального захисту населення за місцем проживання особи та/або Центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат) щодо нарахування і виплати разової грошової допомоги до 5 травня у 2020 році у розмірі, передбаченому статтею 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" тобто в аналогічних спорах.

Недоплачена частина щорічної грошової допомоги до 05 травня 2021 року становить 7354 грн (8445 грн - 1491 грн), проте доказів її виплати відповідачем не надано, тож вона підлягає стягненню з відповідача.

Надаючи правову оцінку обраного позивачем способу захисту, слід зважати на його ефективність з точки зору статті 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод суд зазначає наступне.

У пункті 145 рішення від 15 листопада 1996 року у справі "Чахал проти Об'єднаного Королівства" (Chahalv. TheUnitedKingdom, (22414/93) [1996] ECHR 54) Європейський суд з прав людини зазначив, що згадана норма гарантує на національному рівні ефективні правові засоби для здійснення прав і свобод, що передбачаються Конвенцією, незалежно від того, яким чином вони виражені в правовій системі тієї чи іншої країни. Засіб захисту, що вимагається зазначеною статтею повинен бути ефективним як у законі, так і на практиці, щоб його використання не було ускладнене діями або недоглядом органів влади відповідної держави (п. 75 рішення Європейського суду з прав людини у справі "Афанасьєв проти України" від 5 квітня 2005 року (заява N 38722/02)). Таким чином, ефективний засіб правого захисту у розумінні статті 13 Конвенції повинен забезпечити поновлення порушеного права і одержання особою бажаного результату.

Таким чином, враховуючи те, що засіб юридичного захисту має бути ефективним, як на практиці, так і за законом та сприяти реальному відновленню порушеного права, беручи до уваги приписи ст. 9 КАС України, приймаючи до уваги відзив на позовну заяву відповідача, докази наявні у матеріалах справи, а також з аналізу норм чинного законодавства, суд приходиться висновку про ефективність обраного позивачем способу захисту його порушеного права.

Враховуючи викладене, позов підлягає задоволенню.

Відповідно до ч. 5 ст. 139 Кодексу адміністративного судочинства, якщо сторону, на користь якої ухвалено рішення, звільнено від сплати судових витрат, з іншої сторони стягуються судові витрати на користь осіб, що їх понесли, пропорційно до задоволеної чи відхиленої частини вимог, а інша частина компенсується за рахунок коштів, передбачених Державним бюджетом України, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Позивача звільнено від сплати судового збору відповідно до п. 13 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір».

Враховуючи викладене, підстави для розподілу судових витрат щодо сплати судового збору відсутні.

Керуючись Конституцією України та Кодексом адміністративного судочинства України, суд –

ВИРІШИВ:

Позовні вимоги Гришман Тетяни Григорівни (07 червня 1982 року народження, паспорт громадянина України №007212657, РНОКПП 3010804864, місце реєстрації: Донецька область, Маріупольський район, м. Маріуполь, вул. Гагаріна, буд. 150А) до Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради (87526, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Миру, 70, ЄДРПОУ 41336065) про визнання дій протиправними та стягнення коштів – задовольнити.

Визнати дії Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо не виплати Гришман Тетяні Григорівні недоплачену частину щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій протиправними.

Стягнути з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради недоплачену частину щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі - 7354 (сім тисяч триста п'ятдесят чотири) грн 00 коп. на користь Гришман Тетяни Григорівни як учаснику бойових дій.

Повний текст рішення складено та підписано 06 червня 2022 року.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Відповідно до ст. 297 КАС України, апеляційна скарга подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

Текст рішення розміщений в Єдиному державному реєстрі судових рішень (веб-адреса сторінки: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Суддя

О.М. Кошиченко

ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ

06.06.2022
Помічник судді
Косарева І.В.

є рішення не набрало
законної сили

*306*5269115*1*2*